

17. april 2015

UPA2015/7

Ilanngussaqq L

INATSISARTUT

**Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut,
Niuernermut Nunanullu Allanut
Naalakkersuisoq**

Ulloq: 13. april 2015

J.nr.: 01.31.11-00014

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit tallimangornermi ulloq 17. april 2015, nal. 10.30 ataatsimiittarfik 1-imi siunersiorneqarnissamut aggeqqusissut.

2015-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu Inatsisartut suleriaasianni § 19 naapertorlugu siunersiorneqarnissamut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit matumuuna aggersarneqarpoq. (UPA 2015/7).

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai apeqqutaalu:

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap 2015-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut ilassutitut apeqqutai oqaaseqaataalu matumuuna nassiunneqarput. Ataatsimiititaliap 18. marts 2015-imi apeqqutaanut Naalakkersuisut akissutaasa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit misissorneqarnerat apeqqutinut pingaarnertut tunngavigineqarpoq.

Tassunga atatillugu apeqqutit makku Naalakkersuisunit akineqarnissaat Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq:

Immikkoortut normui taaneqartut ataatsimiititaliap 18. marts apeqqutaanut normuliunneqartut assigaat.

12.1 Konto pingarneq 64.01.01 Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik

- a) Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisup aammalu Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisup akornanni aatsitassanut tunngasunut suliassaqaarfiup nutaamik agguataarneqarnerani saaffissap ataasinnannissaanik tunngavik qanoq attatiinnarneqarnerisooq nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput.
- b) Aatsitassanut tunngasut maanna avissaartinneqarnerat ingerlatseqatigiiffiit taamatullu innuttaasut aatsitassanut tunngasunik maliinnaasinnaanannut siuarsaataasutut oqaatigineqarsinnaasoq Naalakkersuisut isumaqarpat?
- c) Aaqqissuusaanikkut suliassatigullu sunik iluaqutissarsiffiunersoq nassuiaqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput?

12.7 Konto pingarneq 64.10.25 Suliniutit angisuut

Maniitsumi aluminiuumik suliniut ullut arlaanni piviusunngortinneqarumaartoq ataatsimiititaliap neriutitigimmagu aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq. Suliffissualiornissamilli suliniut taanna piviusunngortinneqarsinnaasutut periarfissaajunnaarluni killingusaami puikkarnertut isikkoqaleriartuinnarsorinarpoq. Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu suliniutip killiffia suli paasinarsisinneqanngilaq. Tamatuma ataani allassimasunik apeqqusiornissamut ataatsimiititaliaq tungavissippaa:

- d) Ukiuni qulikkaar makku ingerlaneranni suliniut taanna misissuinermit piviusunngortinissamut qaqugu ikaarsaarsinnaanersoq pillugu Naalakkersuisut naliliinermik saqqummiussisnaappat?
- e) "Piffissami qanittumi" oqarnermini piffissaq qanoq sivisutigisoq Naalakkersuisut pivivaat?
- f) Suliniutip piviusunngortinneqarsinnaaneranut aningaasanik atuinissaq Naalakkersuisut suli siunniusimagaat ataatsimiititaliamut akissummi takuneqarsinnaavoq. Konto pingarnermi pineqartumi aningaasat uninngasuutit assersuutigalugu ukiut tallimat ingerlaneranni aalajangiusimaneqaannarissaannut tungavissiisinnaasunik Alcoamit oqariartuutitik saqqummiussisoqarsimanersoq paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.
- g) Suliniut piviusunngortinneqassanersoq imaluunniit taamaattoqarniannginnersoq isertuannngitsumik nalunaarutigineqarnissaa Maniitsumi innuttaasut qaqugu naatsorsuutigisinnaavaat?

12.9 Konto pingarneq 64.13.21 Piginnaangorsaaqqinneq

Akissut itisileqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput aammalu siusinaartumik pensionisiani iluarsaaqqinnissap sunniutissai aammalu suliffik.gl-imik pilersitsinermit sunniutissatut angorusunneqartut pissutsinit taaneqartunit qanoq sunnerneqarnersut nassuiaatigeqquneqarluni.

12.10 Konto pingarneq 64.13.23 Piareersarfiit

Apeqqut a) pillugu. Ataatsimiititaliamit ajoraluartumik oqaatigineqartariaqarpoq inuusuttut amerlasoorpassuit ilinniagaqalernissamut atuagarsornikkut aamma/imaluunniit inuttut piginnaasatigut amigaateqarlutik ukiuni makkunani ukiunilu aggersuni meeqqat atuariannik qimatsissammata. Inuusuttunut taakkununga Piareersarfiit katersuiffunissaat Naalakkersuisunit tikkuarneqartuarpoq, tamatumani pissutaasorinarluni højskolit efterskolillu imminnut pigisuunerat, taamaattumillu qanoq atorneqarnissaat Naalakkersuisunit "naalakiutigineqarsinnaanani". Højskolit efterskolillu inuusuttut atuagarsornikkut inuttullu inerisarnissaannut Piareersarfinit naleqqunnerusutut isumaqarfigineqarpata assersuutigalugu ilinniartorisasanut tapiissuteqarnikkut imaluunniit nutaamik inatsisiliornikkut taakkununga atuneq nukittorsarniarlugu naalakkersuinikkut annertuumik iliuseqartoqarsinnaanera Naalakkersuisunit akuersarneqarsinnaanerpa?

Inuusuttut amerlanerusut nunatsinni nunanilu allani højskolimiinnermini aammalu efterskolernermini amerlanerusunik piginnaasalersut paasinarsissappat taamaaliornissamut Naalakkersuisut piumassuseqarpat?

12.10 Konto pingaarneq 64.13.23 Piareersarfiit

Apeqqut e) pillugu. Inuusuttut ajornartorsiutillit makku pissutigalugit "atuagarsornikkut sanngiinnerusutut" taaneqarnersut itisileqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput

A) eqqarsartaatsikkut paasinnissinnaanikkullu ajornartorsiuteqarnermik pissuteqartumik ilik-karniarnermikkut ajornartorsiuteqarnersut imaluunniit

B) ima pitsaanngitsigisumik ilinniartinneqarsimanersut – naak nalinginnaasumik poqer-suugaluarlutik – atuagarsornikkut atortussanik pisariaqartunik pissarsisinneqarsimanatik.

Inuusuttut ingerlatassanik qanoq ittunik neqeroorfigineqarnissaannut tamanna assut pingaa-ruteqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq aammalu poqeraluarluni atuarnerup pitsaanngit-sumik ingerlasimanagera imaluunniit eqqarsartaatsikkut paasinnissinnaanikkulluunniit unam-milligassaqaarneq pissutigalugu immikkut ittunik atuartinneqarnissamik pisariaqartitsiso-qarnera pissutigalugu "atuagarsornikkut sanngiinnerusutut" taaguuserneqarneq pisimansoq apeqqutaasorujussuusoq.

Immikkoortumut tassunga Naalakkersuisut akissutaat ima paasineqassava inuusuttut naam-maginatsumik angusaqaratik angusaqaangivillutilluunniit meeqqat atuarfiannik qimatsisut amerlanerpaartaat sumiginnarneqarlutik peroriartorsimasut aammalu Naalakkersuisut isuma-qartut meeraanermi sumiginnarneqarsimagaanni meeqqat atuarfianni naammaginatsumik soraarummeernissaq imaluunniit ilinniarnermik aallartitsinissaq ajornartoq?

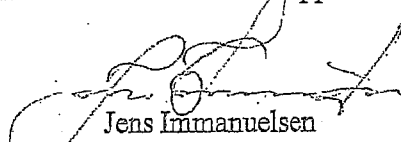
Taamaassimappat pissutsit taamaattut attaneqarsinnaanngilluinnarnerat aaqqiiviginiarlugu Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarpat, taamaalilluni nunatsinni inuusuttut meeqqat atuarfianni soraarummeersinnaaqqullugit aammalu ukiuni arlalinni "uninggaannaqaaratik" inuusuttut ilinniarnersut suliffimmulluunniit sungiusarfimmut ingerlaqqissinnaaqqullugit?

Naalakkersuisumik siunersiuinermini allanik aamma apeqquteqarnissani ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa.

Ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik siunersiuinerata Naalakkersuisup ataatsimiititaliallu akornanni pingaarnersuilluni tulleriarinerit anguniakkallu pillugit naalakkersuineranut tunngasumik oqaloqatigiinnertut sapinngisamik iluseqartinneqartarnissaa Aningaasaqarner-mut Ataatsimiititaliamit anguniarneqarpoq. Taamatut oqallinneq ammasumik oqallinnertut sapinngisamik ingerlanneqassaaq.

Kiisalu apeqqutit siuliani allasimasut pillugit allakkiamik kalaallisut danskisullu ataatsi-miititaliap Naalakkersuisumik siunersiuineranut atatillugu pissarsisinneqarnissani ataatsimii-titaliap kissaatigaa. Allakkiap kingusinnerpaamik ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik siu-nersiuinerata kinguninngua uunga nassunneqarnissaa qinnutigineqarpoq: saam@ina.gl. Allakkiap ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik siunersiuineranut nassarneqarpat atorneqar-pallu taassuma nuutinnera ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik siunersiuinerata aallartin-nerani ataatsimiititaliap oqaluttaanut ataatsimiititaliallu allattaanut tunniuteqquneqarpoq.

Inussiarnersumik inuullaqqusillunga

Jens Immanuelson
Ataatsimiititaliap siulittaasua

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut

**Tallimanngornermi ulloq 17. april 2015, nal. 10.30 ataatsimiittarfik 1-imi
siunersiorneqarnissamut atatillugu Aningaasaqarnermut
Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap apequtaanut akissutit**

Matumuuna tallimanngornermi ulloq 17. april 2015, nal. 10.30 ataatsimiit-
tarfik 1-imi 2015-imut Aningaasanut Inatsisissatut Siunnersuummut tunngatil-
lugu siunersiorneqarnissamut atatillugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermul-
lu Ataatsimiititaliap uannut apequtaanut akussutit tamassa.

17-aprili-2015

Sagsnr.

Dok. Nr.

Postboks 1601

3900 Nuuk

Tlf. (+299) 34 50 00

Fax (+299) 32 56 00

E-mail: isiin@nanoq.gl

www.nanoq.gl

Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap oqaaseqaatai apequtaalu:

*Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap 2015-imi aningaasanut inatsisissatut
siunnersuummut ilassutitut apeqqutai oqaaseqaataalu matumuuna
nassiunneqarput. Ataatsimiititaliap 18. marts 2015-imi apequtaanut
Naalakkersuisut akissutaasa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit
misissornerqarnerat apeqqutinut pingaarnertut tunngavigineqarpoq.*

*Tassunga atatillugu apeqqutit makku Naalakkersuisunit akineqarnissaat
Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit
kissaatigineqarpoq:*

*Immikkoortut normui taaneqartut ataatsimiititaliap 18. marts apequtaanut
normuliunneqartut assigaat.*

**12.1 Konto pingaarneq 64.01.01 Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut
Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik**

*a) Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisup aammalu
Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nunanullu Allanut
Naalakkersuisup akornanni aatsitassanut tunngasunut suliassa qarfiup
nutaamik agguataarneqarnerani saaffissap ataasinnaanissaanik tunngavik
qanoq attatiinnarneqarnerasoq nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut
qinnuigineqarput.*

Akissut: Taamanikkut Naalakkersuisut saqqummiussaattut aatsitassanut
ikummatissanullu inatsimmi allannguutit nassatarisaannik Aatsitassanut

ikummatissanullu inatsimmit 2009-mi akuersissutaasumi immikkoortunik aqutsisarnermik tungaviusorlaaq 2012-imi allanngortinneqartoq erseqqissarneqassaaq. Taamaalilluni inatsisip allanngortinneranik Inatsisartut akuersissuteqarnerisa kingornatigut 2012-imiilli oqartussaaffiup iluserisatoqaa atorunnaarsinneqareerpoq.

Aatsitassanik suliassa qarfiup agguataarneranik nassataqartumik aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi allannguutunik Inatsisartut 2012-mi akuersissuteqarput. 2012-imi aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip allanngortinnerata tungaanut aatsitassanik oqartussaaso qarfiup aatsitassanik suli qarnerit isumalluutunut tunngasutigut aqunne qarneri avatangiisinullu inatsisiliornerit il.il. isumagisarai. Taakku 2012-imi immikkoortinne qarput, taamaalillutik aatsitassanik avatangiisinut isumagisassartat maannakkut Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuiso qarfimmit isumagineqalerlutik.

2012-imi aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip allanngortinnerata aamma nassatarai VSB-mut (Inuiaqatigiinni piujuartitsineq pillugu nalilersuineq (Vurdering Samfundsmæssige bæredygtighed)) aamma IBA-mut isumaqatigiissutit atsiorne qarneri Inuussutissarsiornermut Suliffe qarnermullu Naalakkersuiso qarfimmi inuussutissarsiornermut suliffe qarnermullu immikkoorto qarfinnut nuunne qarneri. Taamaalillutik VSB-mut suliassat IBA-millu isumaqatigiissute qarnerit ukiut arlerlugit aamma Aatsitassanut Aqutsiso qarfiup suliassarisaasa avataanniissimapput.

Oqartussaasuni suliassanik isumaginninnermi attuumavallaartoqannginnermik soqutigisarisallu akulerussuutinnginnissaat politikikkut qulakkeerniarneqassammata taamatut immikkoortitsiso qarpoq.

Suliassat 2012-imiilli pisimasutut aqutsiso qarfimmi immikkoortortani taakkunani suli isumagineqartuupput. Taamaalilluni qinersinerup kingulliup kingorna suliassa qarfinnik allanngortitsinerup nassatarisaanik suliassat inissinne qarfii allanngortinne qar simanngillat.

2012-imi qinersinerup kingorna, tamatumalu nassatarisaatut suliassa qarfiit immikkoortiternerini allanngortitsinerup kingorna aatsitassanik suliassa qarfimmi oqartussaaso qarfinnit pingasunit (Aatsitassa qarnermut Naalakkersuiso qarfik, Aatsitassanik Suliassa qarfinnut Avatangiisinut Aqutsiso qarfik, Inuussutissarsiornermut, Suliffe qarnermut Niuerner mullu Naalakkersuiso qarfik) aatsitassarsiornermik ingerlatseqatigiiffinnut suliassanik agguataarinnermut annikitsortalersukkamik nassuiaat

ataatsimoorussatut allakkat nassiunneqarpoq, taamaalillutik suliassat suut sumi isumagineqartarneri erseqqissaavigineqarlutik. Maannakkut – soorlu 2012-imiilli pisoqartuarsimasutut – suliassaqarfinni akisussaasut pineqartut akornanni qanittuararsuarmik ataqatigiissarisooqarpoq. Tunngaviatigut 2012-imiilli pisimasutut aqutsisoqarnermik immikkoortoqarfinni taakkunani suliassat assigiimmik agguataarneqartarneri pineqarput.

Aatsitassanik suliassaqarfimmi oqartussaasutut suliaqarnermi ingerlatsisartut immikkoortinneqartarneri pillugit nunat tamalaani ingerlatarisanik allannguutigtisatigut Kalaallit Nunaat malittarinnippoq.

Taamaalilluni sinerissap avataani uuliasiornermut – EU-mi offshoremut – peqqussut, 2013-imi atuutilersoq nunap ataani ujaasinermut piiaanermullu akuersissuteqartartutut oqartussaasoqarfiup, aammalu Nordsømi offshoremi suliaqarfiusuni isumannaallisaanermik nakkutilliisartutut oqartussaasoqarfiup akornanni aaqqissuussinikkut kiffaanngissuseqartitsinissaq pillugu piumasaaqateqarpoq.

Taamaattumik EU-mi offshoremut peqqussutip nassatarisaanik offshoremi isumannaallisaanermik nakkutilliisarnermik akisussaaffik Energistyrelsimit (Nukissaqarnermut Aqutsisoqarfimmit) Arbejdstilsynetimut (Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut) 1. januar 2015-imit nuunneqarpoq.

Suliffinni avatangiisinik suliassaqarfiup tiguneqarsinnaanerata misissorneranik suliaqarneq Naalakkersuisut aallartissimavaat, tassungalu atatillugu ujaasinermut atuinermullu akuersissutinik tunisisartutut oqartussaasoqarfiup nakkutilliinermullu oqartussaasoqarfiup akornanni EU-mi nunani tamani atuuffiusutut kiffaanngissuseqartitsinissamut nunat tamalaani piumasaaqataasartut malittarineqarnissaat qulakkeerniarpaat.

- b) *Aatsitassanut tunngasut maanna avissaartinneqarnerat ingerlatseqatigiiffiit taamatullu innuttaasut aatsitassanut tunngasunik maliinnaasinnaanannut siuarsaataasutut oqaatigineqarsinnaasoq Naalakkersuisut isumaqarpat?*

Akissut: Oqaatigineqartut aatsitassanik suliassaqarfiup immikkoortiterneranik nassataqartumik Inatsisartut 2012-imi aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi allannguutit akuersissutigaa. 2012-imi aatsitassanut inatsisip allanngortinnerata tungaanut Aatsitassaqarnermut Pisortaqaqarfiup isumalluutinut tunngasunik aqutsisoqarneq aamma aatsitassanik suliaqarnermik il.il. avatangiisinut tunngasunik inatsisilersuinerit isumagai. Taakku 2012-imi immikkoortinneqarput, taamaalillutik aatsitassanut avatangiisinut tunngatillugu isumaginninnq maannakkut

Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalackersuisoqarfimmit isumagineqalerlutik. Oqartussaasuni sulianik isumaginninnermi attuumavallaartoqannginnermik soqutigisarisallu akulerussuutinnginnissaat politikikkut qulakkeerniarneqassammata taamatut immikkoortitsisoqarpoq.

2012-imi aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip allanngortinnerata aamma nassatarai VSB-mut (Inuiaqatigiinni piujuartitsineq pillugu nalilersuineq (Vurdering Samfundsmæssige bæredygtighed)) aamma IBA-mut isumaqatigiissutit atsiorneqartarneri Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfimmi inuussutissarsiornermut suliffeqarnermullu immikkoortoqarfimmut nuunneqarneri. Taamaalillutik VSB-mut suliassat IBA-millu isumaqatigiissuteqarnerit ukiut arlerlugit aamma aatsitassanik aqutsisoqarfiup suliassarisaasa avataanniissimapput.

Taamaalilluni aatsitassanik suliaqartuusunut maannakkut suliassanik aqutsisoqarfimmi inissititerisimaneq ilisimaneqarluarpoq, taanna pingaarnertutitani tamani 2012-imiilli atuuttuusimammat.

Siusinnerusukkut ilisimatitsissutigisatut oqartussaasoqarfiit ataatsimoorlutik aatsitassarsiornermik ingerlatseqatigiiffiit allaffigisimavaat, suliassallu immikkoortiterneru pillugit ilisimatitsisimallutik. Oqartussaasoqarfiit ataqatigiissaarinnermik ingerlatseqatigiiffiillu ataatsimeeqateqartarnertik ingerlateqqippaat.

IBA-mik isumaqatigiissutitut anguniagaq tassarpiarpoq najukkami suliffeqarfitsinerup nunatsinnilu suliffeqarfiit pitsaanerpaamik ilanngussorneqartissinnaanerinek isumannaarinissaq. Tamanna Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernerimullu Naalackersuisoqarfimmi iliuuserisani sammisani pingaarnarpaareerpoq. Taamaalilluni ukiuni kingullerni sulisartuusunik soorlulusooq najukkani suliffeqarfimmi piukkussaanermik sulianik pilersitsinernek annertuunik aallartisaasoqarsimavoq. Taamaalillutik inuussutissarsiornermi suliffeqarfimmi iliuuserisat nalinginnaasumik qanimut suleqatigiiffiuneri annertuunik iluaqutissaqarput.

IBA-mik isumaqatiginninniarnernut atatillugu kommuninik naalackersuisoqarfiillu sinnerinik annertuumik sunnuteqarluartumillu ataqatigiissaarineq ilanngussuinerlu pinngortinneqarsimavoq, tamatumalu soqutigisat arlalippassuit isumagineqarsimanerat qularnaarsimavaa. IBA-mik isumaqatiginninniarnernik kingornatigullu isumaqatigiissutaasunik malitseqartitsinernek suliassanik isumaginninnermik maannakkut inissiisimanermi ilinniagaqartitsinernek, suliffeqarfimmi

inuussutissarsiornermilu pilersaarutit aqutigalugit aallartisarneqartutut ilinniagaqartitsinermik piukkussaanermillu sularisanik sapinngisamik annertunerpaamik sunniivigeqatigiinnermik sunniutaasusaaq qulakkeerneqassaaq. Taamaalillutik suliassat taakku manna tikillugu pisimanermissut Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup isumagisarai.

c) *Aaqqissuusaanikkut suliassatigullu sunik iluaqutissarsiffiunersoq nassuiaqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput?*

Akissut: Suliassaqarfinnik allannguutini naammassineqartuni aaqqissuusaanikkut suliassatigullu iluaqutissartat qulaani nassuiarneqartutut ipput – oqartussaassoqarfinnit suliassanut tunngasunik suliassaqaereertunit suliassat isumagineqartarlutik – assersuutigalugu maannakkut Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmiilerpoq, inuiaqatigiinni aningaasaqarnermut suliassat, soorlu IBA-mik isumaqatiginninniarnit inuiaqatigiinnilu piujuartitsineq pillugu nalilersuineq Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niunernermullu Naalakkersuisoqarfimmillutik, akuersissutinillu isumaginnittarneq Aatsitassaqaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmilluni. Taamatut 2012-imiilli suliaqartoqarsimavoq.

Oqaatigineqartutut IBA-mik isumaqatigiissutinut periuseqarfittut anguniagaq tassaarpiarpoq najukkami suliffeqarfitsinerup nunatsinnilu suliffeqarfiit pitsaanerpaamik ilanngussorneqartissinnaanerinik isumannaarinissaaq. Tamanna Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmi iliuuserisani sammisani pingaarnepaareerpoq. Taamaalilluni ukiuni kingullerni sulisartuusunik soorlulusooq najukkani suliffeqarfinnik piukkussaanermik sulianik pilersitsinernik annertuunik aallartisaasoqarsimavoq. Taamaalillutik inuussutissarsiornermi suliffeqarfinnilu iliuuserisat nalinginnaasumik qanimut suleqatigiiffiuneri annertuunik iluaqutissaqarput.

IBA-mik isumaqatiginninniarnernut atatillugu kommuninik naalakkersuisoqarfillu sinnerinik annertuumik sunniuteqarluartumillu ataqatigiissaarineq ilanngussuinerlu pinngortinneqarsimavoq, tamatumalu soqutigisat arlalippassuit isumagineqarsimanerat qularnaarsimavaa. IBA-mik isumaqatiginninniarnernik kingornatigullu isumaqatigiissutaasunik malitseqartitsinernik suliassanik isumaginninnermik maannakkut inissiisimanermi ilinniagaqartitsinermik, suliffeqarfinni

inuussutissarsiormilu pilersaarutit aqqutigalugit aallartisarneqartutut ilinniagaqartitsinermik piukkusaanermillu suliarisanik sapinnigisamik annertunerpaamik sunniivigeqatigiinnermik sunniutaasussaq qulakkeerneqassaaq. Taamaalillutik suliassat taakku manna tikillugu pisimanermissut Inuussutissarsiormermit, Suliffeqarnermit Niuernernullu Naalakkersuisoqarfiup isumagisarai.

12.7 Konto pingaarneq 64.10.25 Suliniutit angisuut

Maniitsumi aluminiumik suliniut ullut arlaanni piviusunngortinneqarumaartoq ataatsimiititaliap neriuutigimmagu aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq. Suliffissualiornissamilli suliniut taanna piviusunngortinneqarsinnaasutut periarfissaajunnaarluni killingusaami puikkarnertut isikkoqaleriartuinnarsorinarpoq. Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu suliniutip killiffia suli paasinarsisineqanngilaq. Tamatuma ataani allassimasunik apeqqusiornissamut ataatsimiititaliaq tunngavissippaa:

d) Ukiuni qulikkaar makku ingerlaneranni suliniut taanna misissuinermit piviusunngortitsinissamut qaqugu ikaarsaarsinnaanersoq pillugu Naalakkersuisut naliliinermik saqqummiussisinnaappat?

Akissut: Aluminiumik suliniutip ”piviusunngortinneqarsinnaasutut periarfissaajunnaarluni killingusaami puikkarnertut isikkoqaleriartuinnarsorinarneranik” oqaatigissallugu eqqunngitsuuvoq. Taamaattorli piviusuusoq tassaavoq 2008/09-mi nunarsuaq tamaat aningaasaqarnikkut artukkersimaneerup aallartinneraniilli aluminiumut nunarsuarmi niuerfiusoq imatut allanngoriartorsimasoq, Maniitsumi aatsitsivimmut pilersaarutip imaaliallaanaq piviusunngortissaneramik akilersinnaajunnaartitsisimalluni.

Ukiuni kingullerni marlunni Europami, Amerikami Avannarlermi Kujallermilu aluminiumik aatsitsivinnik arlalinnik matusisoqarsimavoq. Taamaattumik maannakkut pigisarisanik nunarsuarmilu niuerfiusumi piumasarisat akornanni pitsaanerusementik oqimaatigigittoqalersimavoq.

Aluminiumik atuisoqarnermi tunngaviusutut ingerlatsineq suli ilorraap tungaaniippoq. Taamaattumik siunissami aluminiumumik pisariaqartitsineq ilimanaateqarluinnartutut isigineqartariaqarpoq. Ingammik assersuutigalugu Kinami Indiamilu attaveqarfiusunik annertuumik sanaartortoqarnera niuerfimmi siuarsaavoq. Tassunga atatillugu Kinami piffissami kingullerni siuarsarnerup annikilleriarnera aluminiumumik nunarsuarmi tamarmi niuerfiusup allanngoriartorfianut annertungaatsiartumik nassataqartitsivoq. Ingammillu Kinap aluminiumumik avammut tunisinissamik misiliiniarnissaq – imaluunniit soorlu manna tikillugu – taamaallaat saviminermik imminut

pilersuuteqaannassaneq pillugu toqqaassanera Maniitsumi suliniutip niuernikkut attassisinnaassaneranut kinguneqartussaassaaq. Niuerfimmi allanngoriartornernik Naalakkersuisut malittarinnittuarput.

- e) *"Piffissami qanittumi" oqarnerminni piffissaq qanoq sivilutigisoq Naalakkersuisut pivaat?*

Akissut: Maannakkut Naalakkersuisut MoU-mut ilassutissaq pillugu Alcoa-mik oqaloqateqarput, tassani suliniutip piviusunngortissaneranut imaluunniit piviusunngortissannginneranut inaarutaasumik piffissaliussaq aalajangiunneqassalluni. Naalakkersuisut piffissaliussap 1.7.2016-imiissanera siunnersuutigaat.

- f) *Suliniutip piviusunngortinneqarsinnaaneranut aningaasanik atuinissaq Naalakkersuisut suli siunniusimagaat ataatsimiititaliamut akissummi takuneqarsinnaavoq. Konto pingaarnermi pineqartumi aningaasat uninngasuutit assersuutigalugu ukiut tallimat ingerlaneranni aalajangiuisimaneqaannarnissaannut tunngavissiisinnaasunik Alcoamit oqariartuutinik saqqummiussisoqarsimanersoq paasisiutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.*

Akissut: Manna tikillugu suliniummut atatillugu Alcoa annertungaatsiartunik aningaasartuuteqarsimavoq. Namminersorlutik Oqartussallu "cost sharing"-imik ("aningaasartuuteqatigiinneq pillugu") isumaqatigiisummut ilaasunik Alcoa 75 mio. kr.-t missaat atorsimavai. Taakku saniatigut Alcoa ilisimaneqanngitsutut annertussusilinnik aningaasartuuteqarsimavoq. Suliniummut manna tikillugu Alcoa aningaasartuutai tamakkiisut 100 mio. kr.-t sinnilaarsimassanerisa ilimanarluinnartuunerat nalilertariaqarpoq.

Alcoa suliniutip piviusunngortissinnaasatut piffissamullu ungasissumut nakerinartutut isiginnittuarsimanera qularutissaanngitsumik erseqqissuuvoq. Soorunami aningaasat aningaasaliissutigisami annaasarisatut taamaatiinnarnissaat ingerlatseqatigiiffiup soorunami kissaatiginngilai.

Kontomi pingaarnermi aningaasat inississat suli misissueqqaarnernut suliarisassanut atatillugu ilaatinneqarnissaat pilersaarutaapput. Taakku annertussusaat 2010-mi 18 mio. USD-inut missiliuutigineqarput. Piffissami matumani aningaasat inississat uterteqqinnissaasa tulluanngivissuussasoq Naalakkersuisut isumaqarput. Siuliani akissummi nalunaakkatut suliniutip siunissaa 2016-ip qeqqani inaarutaasumik paasineqarnissaa Naalakkersuisut

anguniarpaat. Piffissami tassani aningaasaliissutaasut uterteqqinnissaannut siusinnerpaamik isummersinnaasoqassasoq Naalakkersuisut nalilersuutigaat.

g) *Suliniut piviusunngortinneqassanersoq imaluunniit taamaattoqarniannginnersoq isertuanngitsumik nalunaarutigineqarnissaa Maniitsumi innuttaasut qaqugu naatsorsuutigisinnaavaat?*

Akissut: Naalakkersuisut Alcoalu Maniitsumi innuttaasut ataatsimiisinnissaannut ulloq aalajangissamaarpaat. Aggustip naanera sioqqullugu tamatuma aallaavigalugu pissanera anguniarneqarpoq.

12.9 Konto pingaarneq 64.13.21 Piginnaangorsaaqqinneq

Akissut itisileqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput aammalu siusinaartumik pensionisianik iluarsaaqqinnissap sunniutissai aammalu suliffik.gl-imik pilersitsinermi sunniutissatut angorusunneqartut pissutsinit taaneqartunit qanoq sunnerneqarnersut nassuiaatigeqquneqarluni.

Akissut: Piginnaangorsaaqqinnermut siunertaq tassavaoq siunissamut imminermik ilaqtaminillu pilersorsinnaaleqqinniarluni inuit sulisinnaanermi killeqarfeqartut suliffeqarfimmut iserteqqinniarlugit imaluunniit uterteqqinniarlugit ikiorsiisamissaq. Inuit sulisinnaanermikkut killeqarfeqartut tamarmik, aammalu suliffeqarfimmut isertillugit – imaluunniit uterteqqillugit -. Ikiorneqartut siusinaartumik pensionisingitsoortitaasarput.

Piginnaangorsaaqqinnermut tunngasunut aningaasartuutitut atorniagassaminnik missingersuusiaminni (konto 35-mi) aningaasat qanoq amerlatigisut inississallugit kommunit namminneq aalajangertarpaat.

Inuk suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqittoq, pineqartoq assersuutigalugu toqqorsisarfimmi ilinniagaqarsimanngitsutut suliamik suliaqassalluni nal. akunnermusiaqartutut ilinniagaqarsimanngitsunut SIK-lu isumaqatigiissutit malillugit akissarsiaqartinneqassaaq, sulisitsisorlu aningaasarsianut tapiissutisisassalluni. Tapiissut aningaasarsianut aningaasartuutini 80 %-init aallartikkajunnerusarpoq, 20 %-inut appariartuaartinneqartarluni.

Piginnaangorsaaqqinnermut kommunit aningaasartuutaannik Namminersorlutik Oqartussat 50 %-inik taarsiisarput. Inuk piginnaangorsaaqqinnermik ingerlassaqarpat pisortanit ikiorsiissutitut kommunit aningaasartuutitut sipaaruteqassasut ilanngullugu ilisimatitsissutigineqassaaq. Piginnaangorsaaqqinnerup naammassinerata kingorna inuk suliffeqalerpat piffissamut ungasissumut ilanngateqareerluni kommune sipaarummik

pissarsissaaq. Pissutsit tamakku kommunit sulisuinut naalackersuisoqarfiup pikkorissartitsisarnerini ilisimatitsissutigineqartarput.

Inunnut sulisinnaassutsimikkut killeqarfeqartunut suliffeqarfimmut ataavartumik attaveqartitseqqinnerup qularnaarnissaanut ikiorsiissut pitsaanerpaaq suliffimmi piginnaangorsaaqqinneq aqutigalugu pisartoq Naalackersuisut isumaqarput. Sulinermik misiliineq sulisinnaassutsimi sumi periarfissaqarlunilu killeqarneranik kisimi paasisaqartitsisuuvoq.

Aammattaaq siusinaartumik pensioneqalerneq pinnagu suliffeqarfimmut inissinneq / inisseqqinneq inuiaqatigiinnut tunngatillugu aammalu innuttaasunut attorneqartunut ataasiakkaanut inuttut aaqqiissutini pitsaanerpaanerunera Naalackersuisut isumaqarput. Taamaattumik innuttaasut sulisinnaanerminni killeqarfeqartut suliffeqarfimmut iserteqqinnissaannik imaluunniit uterteqqinnissaannik ikiorsiisarneq Naalackersuisut sapinngisamik annertunerpaamik tapersorsorusuppaat, aammalu siusinaartumik pensioneqalernissap pinaveersinnissaanut sunniuteqarluartumik atugarisassatut suliffimmi piginnaangorsaaqqinnermik iluseqartoq ikiorsiissutigerusullugu.

Suliffissanut nittartagaliorneq sulisitsisunut inuttaligassanik suliffissaqartut aammalu suliffissarsiortut nuna sineriallu akimorlugit imminnut nassaariniarnissaannik oqilisaassaaq.

Sapinngisamik amerlanerpaat sapinngisamik sivilunerpaamik suliffeqarfimmiinnissaat Naalackersuisut kissaatigaat. Aaqqiissutinik tapersersukkani sulisinnaassutsip paasiniarlugulu, nukittorsarlugulu piukkussarneratigut siusinaartumik pensionisisarnerup pinaveersaarnissaa piffissami qanittumi aningaasaliinissamik akeqarpoq, tamannalu sinerissami tamarmi illoqarfinni nunaqarfinnilu innuttaasut sapinngisamik amerlanerpaat suliaqartutut peqataatinnissaasa akileraartartuunissaasalu qulakkeerniarnerini kommunini missingersuusiani pisariaqartitanik annertussusilerlugit kommunip tapersersugarissagaat Naalackersuisut qularutiginnilaat.

12.10 Konto pingaarneq 64.13.23 Piareersarfiit
Apeqqut a) pillugu. Ataatsimiiitaliamit ajoraluartumik oqaatigineqartariaqarpoq inuusuttut amerlasoorpassuit ilinniagaqalernissamut atuagarsornikkut aamma/imaluunniit inuttut piginnaasatigut amigaateqarlutik ukiuni makkunani ukiunilu aggersuni meeqqat atuarfiannik qimatsissammata. Inuusuttunut taakkununga Piareersarfiit katersuiffiunissaat Naalackersuisunit tikkuarneqartuarpoq, tamatumani pissutaasorinarluni højskolit efterskolillu imminnut pigisuunerat, taamaattumillu qanoq atorpeqarnissaat Naalackersuisunit "naalakkiiutigineqarsinnaanani". Højskolit efterskolillu

inuussuttut atuagarsornikkut inuttullu inerisarnissaannut Piareersarfinit naleqqunnerusutut isumaqarfigineqarpata assersuutigalugu ilinniartorisassanut tapiissuteqarnikkut imaluunniit nutaamik inatsisiliornikkut taakkuninnga atuineq nukittorsarniarlugu naalakkersuinikkut annertuumik iliuuseqartoqarsinnaanera Naalakkersuisunit akuersarneqarsinnaanera?

Inuusuttut amerlanerusut nunatsinni nunanilu allani højskolimiinnerminni aammalu efterskolernerminni amerlanerusunik piginnaasalersut paasinarsissappat taamaaliornissamut Naalakkersuisut piumassuseqarpat?

Akissut: Piareersarfiit piukkussaanermik inuttullu ineriartortitsinermik neqeroorutaannik artukkiineq ima annertutigaaq nunami efterskolit marluk højskolillu marluk suliassamik kisimiillutik kivitsinissaat piviusorpalaartuusutut takorloorneqarsinnaanani.

Ukiut tamaasa AEU-mik imaluunniit FA-mik ingerlassanik atuagarsornikkut piginnaangorsaasunik ilinniartut 700-t missaanniittarput, atuagarsornerunngitsunillu sivikinnerusumik sivisunerusumilluunniit ingerlattakkanik, soorlu Piorsaavimmi, Pilertitsivimmi imaluunniit Timi Asimimut assingusunik inuit inuusuttut 200-t tikillugit ilanngutissapput.

Nunami Piareersarfiit illoqarfinni ataasiakkaani inissisimalluinnartuupput, suliassarlu efterskolinut højskolinullu qitiusumi inissinneqarsinerusunut nuunneqassappat ullumikkut nunami efter- højskolinullu isumalluutit immikkoortinneqarsimasunut naleqqiullugit amerlanerujussuarnik pisariaqartitsissaaq.

Inuusuttut siunissami ilinniagaqarnissamik takorluugaannik oqaatsitigullu aamma inuttut piginnaasaannik piukkussaanermut tunngatillugu iliuusissatut pilersaarutaannut ilaliussamik Danmarkimi højskolernissamut Piareersarfiit ukiumut ilinniartut 40-45-t tiguneqarnissaannut misissugarisarpaat, taamaalillutik tamatuma kingornatigut ilinniakkamik naammassisaqarnissamut pitsaanerusumik piginnaaneqalissammata.

12.10 Konto pingaarneq 64.13.23 Piareersarfiit

Apeqqut e) pillugu. Inuusuttut ajornartorsiutillit makku pissutigalugit "atuagarsornikkut sanngiinnerusutut" taaneqarnersut itisileqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput

A) eqqarsartaatsikkut paasinnissinnaanikkullu ajornartorsiuteqarnermik pissuteqartumik ilikkarniarnermikkut ajornartorsiuteqarnersut imaluunniit

B) ima pitsaanngitsigisumik ilinniartinneqarsimanersut – naak nalinginnaasumik poqersuugaluarlutik – atuagarsornikkut atortussanik pisariaqartunik pissarsisinneqarsimanatik.

Inuusuttut ingerlatassanik qanoq ittunik neqeroorfigineqarnissaannut tamanna assut pingaaruteqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq aammalu poqeraluarluni atuarnerup pitsaanngitsumik ingerlasimanera imaluunniit eqqarsartaatsikkut paasinnissinnaanikkulluunniit unammilligassaqarneq pissutigalugu immikkut ittumik atuartinneqarnissamik pisariaqartitsisoqarnera pissutigalugu "atuagarsornikkut sanngiinnerusut" taaguuserneqarneq pisimansoq apeqqutaasorujussuusoq.

Immikkoortumut tassunga Naalackersuisut akissutaat ima paasineqassava inuusuttut naammaginatsumik angusaqaratik angusaqanngivillutilluunniit meeqqat atuarfiannik qimatsisut amerlanerpaartaat sumiginnarneqarlutik peroriartorsimasut aammalu Naalackersuisut isumaqartut meeraanermi sumiginnarneqarsimagaanni meeqqat atuarfianni naammaginatsumik soraarummeernissaq imaluunniit ilinniarnermik aallartitsinissaq ajornartoq?

Taamaassimappat pissutsit taamaattut attanneqarsinnaanngilluinnarnerat aaqqiiviginiarlugu Naalackersuisut qanoq pilersaaruteqarpat, taamaalilluni nunatsinni inuusuttut meeqqat atuarfianni soraarummeersinnaaqqullugit aammalu ukiuni arlalinni "uninngaannaqqaaratik" inuusuttut ilinniarfiannut suliffimmulluunniit sungiusarfimmuut ingerlaqqissinnaaqqullugit?

Akissut: Apeqqutip taassuma akinissaanut Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisumit akissut manna pissarsiaara:

Ilinniartut "atuagarsornikkut sanngiinnerusut" ilinniarfimmi naammassisaat eqqarsartaatsikkut paasinnissinnaanikkullu ajornartorsiuteqarnermik patsiseqarneri, imaluunniit "ima pitsaanngitsigisumik ilinniartinneqarsimansut – naak nalinginnaasumik poqersuugaluarlutik – atuagarsornikkut atortussanik pisariaqartunik pissarsisinneqarsimanatik" ilisimatusarnermik tunngaveqartumik tunngavissaqartumik Naalackersuisut akissuteqarsinnaanngillat. Ajornartorsiutaasumik tamakkiisumik qulaajaanissaq ilisimatusarnermik suliniutinik annertuunik, imaluunniit saaffigisaasunik ilinniartitsinermik-tarnerup pissusaanik misissuinernik annertoorsuarnik pisariaqartitsissaaq. Aammattaq peroriartornermi atugarisat aamma atuarfimmi ilinniakkamilu naammassisat akornanni toqqaannartumik ataqatigiisoeqarneranik uppernarsaasumik nunami maani ilisimatusartoqarsimaneranik Naalackersuisut ilisimasaqanngillat. Taamaattorli kingusinnerusukkut atuarnermi ilinniagaqarnermilu ingerlataqarnermi meeraanermi inuusuttuunermilu isumassorneqannginneq allatullu eqqarsartaatsikkut ajoqusernermik misigisat ilungersornartumik kinguneqartitsinnaasut Naalackersuisut qularutiginnigilaat. Assersuutigalugu meeqqat ilinniarnernut ineriartornerannullu inooqatigiinnermi ajornartorsiutit killup tungaanut sunniuteqarsinnaanerat nalinginnaasumik ilisimaneqarpoq, meeqqallu ineriartornerannut

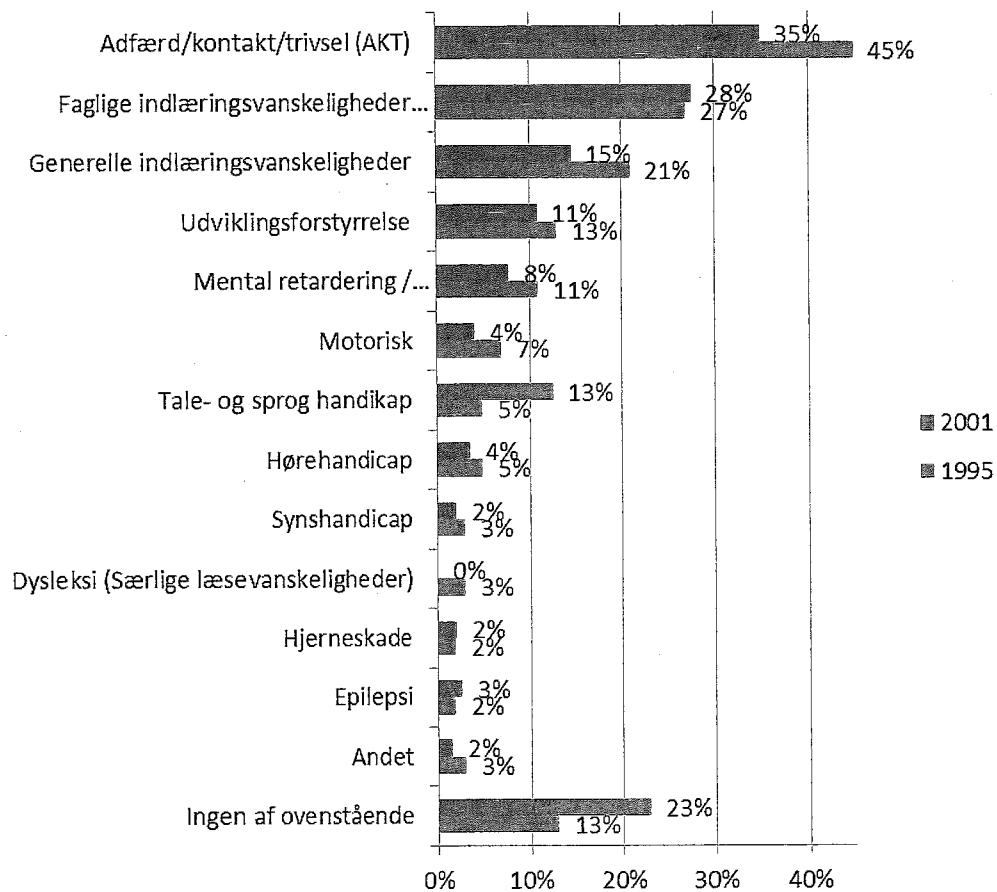
alliertornerannullu meeqqerivinni atuarfinilu meeqqamut qanillutik inersimasut sianigininnissaat pingaartupilussuuvoq, soorlu atugarliortoqarneq isumassugassamillu sumiginnaaneq pillugit pasillertoqarnerani iliuuseqartarnissaat pingaartupilussuulluni.

Epinionimit (2013-imi) nalunaarusiaq malillugu Nunatsinni meeqqat atuarfianni atuartuni atuartut tallimaat tamarmik PPR-imut nalunaaruteqarpoq (Pædagogisk, Psykologisk Rådgivning – Ilinniartitseriaatsimi Tarnermullu tunngasutigut Siunnersuineq), taakkualu tallimaat tamarmik innarluuteqarlutik. Nalunaarusiami tassani suliat sinneri nalinginnaasumik ilikkagaqarnissamut ajornartorsiutinut immikkullu ittutut sammisatigut ajornartorsiutinut tunngasuupput. PPR-imik allattuffeqartuni atuartut allortarlugit (tassaasut meeqqat kalaallit 20 %-erisaat) Meeqqat Atuarfianni soraarummeeruteqartangillat. Atuartut allortarlugit soraarummeertarput, taamaattorli misilitsinnerminni amigaateqartunik. Meeqqat atuarfianni atuartut 7 %-iisa missaat (atuartunit 7886-init 562-t) ukiumi atuarfimmi 2013/2014-imi annertusisamik immikkut ilinniartitaapput. PPR-imi suliat ilarujussui (35-45 %-it) AKT-mut tunngapput – adfærd/kontakt/trivsel (pissuseq/attaveqarneq/atugarissaassuseq) – tassaallutillu isumaginninnermut tunngassuseqarfilitut suliassarisat. Suliarisatigut ilikkagaqarniarnermik ajornartorsiutit 27-28 %-iupput, nalinginnaasumilli ilikkagaqarniarnermik ajornartorsiutit 15-it aamma 21 %-iullutik (ataani Epinionimit ilusiliaq takuuk).

KANUKOKA aamma IMAK suleqatigalugit Naalakkersuisut meeqqat atuarfiannik nakerisarsiuungitsumik nalilersuisitsisimapput. Meeqqat atuarfiannik nalilersuinnermut nalunaarusiap meeqqat inuusuttullu atuarnermikkissat pissarsiarisaannut sunniuteqartunik ajornartorsiorfippassuit sianigisaqarfiusariallillu arlalissuit tikkuartorpai. Tassunga atatillugu meeqqat atuarfianni suliassaqarfimmi pilersaarutaasutut pilersitassat pillugit Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoq 14. april 2015-imi tusagassiorfinnik ataatsimiisitsivoq. Tassunga atatillugu meeqqat atuarfiannik aqqissuusseqqinneq "Atuarfitsialak" Naalakkersuisut uummarsaqqikkusuppaat, atuarfimmi ilinniartitsineq isumassuinerlu nukittorsassalluni, meeqqallu atuarfianni pisortat ilinniartitsisullu pikkorissassallutik, aammalu kommunimi politikkikkut aqutsisuusut akisussaaffii erseqqissallutik, allannguuteqarnermi ingerlassani siuttuulerniassammata. Pitsaassutsinik naliliinissamik sakkunik ilutsinillu nutaanik suliaqartoqassaaq, soorlulusooq atuarfiup angerlarsimaffiullu akornanni suleqatigiinneq nukittorsarneqassalluni, ilaatigut nuna tamakkerlugu angajoqqaat kattuffiata pilersinneratigut. Allaniq oqaasilinnut tunngatillugu iliuuseqartoqassaaq, aammalu iliuusissatut ilinniartunullu pilersaarutit atonerisa sakkortusarnerisigut ilinniartut ilikkagaqartarneri sammineqassallutik. Kiisalu "Ilinniagaqarnermut Aqutsisoqarfik" pilersinneqassaaq (siusinnerusukkut

tassaasoq Inerisaavik), tassunga ilaatigut meeqqat atuarfianni suliassaqrarfiup inatsisilersugaanerisa atuutsilernissaat qitiusutut suliassarineqalissalluni.

Inussiarnersumik inuulluagqussillunga

Vittus Qujaukitsoq

Vittus Qujaukitsoq